

Yx- och sågbevis

För att få ditt yxa/sågbevis måste du visa att du kan hantera yxa och såg samt lite regler kring dessa verktyg

- Kunna hugga och såga säkert så att ingen person, du själv eller andra, skadar sig och följa detta när du använder yxan och sågen.
- Veta hur en såg och en yxa skyddas när man ska ta dem med sig och följa detta när ni ska någonstans
- Veta hur en såg och en yxa förvaras när den inte används, både utomhus och inne (på övernattnings och i förråd) och följa detta.
- Kunna använda yxan till att kvista en slana eller stock för att kunna använda den till något.
- Kunna namnge yxans och sågens olika delar, förklara var och vad de sitter och har för funktion. Du ska också veta hur en brynsten ser ut.
- Kunna slipa en yxa och byta sågblad på en såg

Skogsfolkets hederskodex:

- Jag använder yxa och såg som verktyg och inte som leksaker
- Jag håller verktygen rena och skarpa
- Jag är varsam om andras egendom och allt levande

Så här hanterar du en yxa

- Yxan skall vara försedd med ett fodral/skydd, när den inte används.
- Stå stadigt ha benen brett isär när du hugger.
- Se till att inte någon står för nära.
- Se till att du har ett ordentligt underlag när du klyver ved
- Sluta hugga när du börjar känna dig trött, eller om någon närmar sig dig
- När du förflyttar dig med yxan, greppa runt yxhuvudet med eggen bakåt samt låt skaftet peka uppåt och stödja sig mot armen
- När man lämnar över en yxa skall man hålla yxan så att den inte kan skada mottagaren eller överlämnaren. Ett bra sätt är att hålla i yxhuvudet med eggen åt sidan så att mottagaren kan ta skaftet.

Yxans delar

1. Skaft
2. Blad
3. Egg
4. Yxhuvud (nacke)
5. Kil
6. Fodral/Skydd

Kvistning

- Huggriktning: från trädets rotände mot trädets topp
- Stå alltid så att det liggande trädet är mellan dig och den sida du ska hugga bort grenen på

Huggkubben

- Huggkubben ska vara lagom hög till din knähöjd
- Vedträet ska stå i borte änden av huggkubben så långt från dig som möjligt

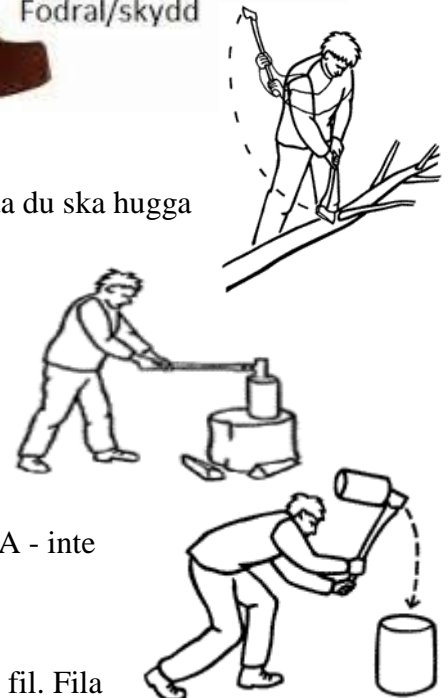
Huggteknik

- Håll långt i skaftet, med rakar armar.
- Anpassa avståndet, till det som ska klyvas, med FÖTTERNA - inte med ut armarna

Vässa yxan

För att kunna vässa yxan behöver man ett bryne och ibland även en fil. Fila gör du om eggen blivit taggig så att eggen får en jämn linje innan du börjar med brynstenen. Det finns flera olika sorters bryne men de flesta behöver lite vätska för att fungera. Det finns också diamantbryn som inte behöver någon vätska. Antingen vatten, saliv eller olja fungerar bra. Hur man vässar yxan är dock gemensamt för alla sorters brynstenar.

- Fukta brynstenen
- Håll brynstenen i 15° vinkel mot yxans blad
- Rör brynstenen i cirkelformade rörelser
Fortsätt röra brynstenen i cirkelrörelser tills yxan är så vass som den skall vara. Glöm inte bort att torka av brynstenen efter att du har brynt den och ta hand om brynstenen.

Lämna och ta emot en såg

När man lämnar över en såg skall man hålla sågen så att den inte kan skada mottagaren eller överlämnaren. Ett sätt är att hålla sågbladets rygg så att mottagaren kan ta i skaftet.

Hantering av såg

- Sågen skall vara försedd med sågskydd över tänderna, när den inte används
- Se till att sågen är vass, byt annars sågblad
- Stå stadigt när du sågar
- Se till att inte någon står för nära
- Se till att det du ska såga ligger stadigt före det att du börjar såga
- Håll inte fingrarna för nära sågen
- Sluta såga när du börjar känna dig trött
- Låt inte sågen bli våt - torka av den när du använt den.

Sågens olika delar

- Sågblad
- Tänder
- Skaft/handtag
- Sågskydd

Visa hur man byter ett sågblad.